

Sprogstrategier

Nedenfor finder du en samlet oversigt over sprogstrategierne fra Sprogklar. Her kan du finde eksempler på hvorledes sprogstrategierne kan bruges i science situationer.

Sprogstrategi	Eksempel
Avanceret og nuanceret sprog <i>Når du navngiver genstande eller anvender og beskriver ord børnene ikke kender.</i>	Sprogstrategien kan bringes i spil når børn møder nye genstande, f.eks. planter og dyr i naturen. En blomst kan f.eks. nuanceres til blomstens art f.eks. bellis eller mælkebøtte. Sprogstrategien kan også bruges til at beskrive det barnet oplever. F.eks. at der er meget gnidningsmodstand ned ad rutsjebanen.
Fortolk, gentag og udvid <i>Når du fortolker, gentager og udvider det børnene siger, så kompleksiteten øges.</i>	Sprogstrategien kan f.eks. bringes i spil når I sammen leger med kuglebaner. Her kan du gentage, det barnet gør. Du kan fortolke det barnet gør ved f.eks. at sige: "Når du ændrer hældningen, så triller bolden hurtigere." Hvis barnet siger "Jeg skal bruge den der" kan du udvide ved at sige "Ja, du bruger pipetten". Du kan også udvide legen ved at sige "Skulle vi prøve at ... ændre hældningen?". På den måde forbinder barnet hældning med at kuglebanerøret tippes mere eller mindre. Det kan være vigtigt du selv initierer handlingen for at handling og sprog forbindes.
Sæt ord på handlinger <i>Når du sætter ord på såvel egne som børnenes handlinger.</i>	Sprogstrategien kan bringes i spil når barnet f.eks. afprøver hvilke materialer, der tiltrækker en magnet. Barnet går måske fra genstand til genstand og afprøver. Her kan du sætte ord på handlingerne. "Magneten bliver tiltrukket af køleskabet og sidder fast på køleskabet". "Magneten tiltrækkes ikke af stolen, der kan den ikke side fast." Sprogstrategien kan f.eks. også bringes i spil når børnene undersøger et forstørrelsesglas. Her kan du sætte ord på hvorledes de strækker armene for at se gennem forstørrelsesglasset så de kan se tingene bliver store.
Stil åbne spørgsmål <i>Når du stiller spørgsmål, hvortil børnene kan give et uddybende svar med mere end et ord.</i>	Sprogstrategien er typisk i spil når du indleder dit spørgsmål med et hv-ord. Du kan spørge "Hvordan føles det? Hvordan lugter det? Hvordan ser det ud? Hvilke forskelle er der på... osv."

Sprogstrategi	Eksempel
Forbind ny læring med barnets eget liv <i>Når du hjælper børnene med at danne forbindelser mellem nye ord/begreber og noget som børnene allerede kender til.</i>	Sprogstrategien er ofte i spil når du siger "Det er lige som..." F.eks. bladet er blødt, det er ligesom din pude. Sprogstrategien kommer også i spil når vendingen "Kan du huske i går..." eller "Appelsinen er sur. Kan du huske, da vi smagte på citroner, der også smagte surt?".
Opmuntre til brainstorming og kreativ tænkning <i>Når du opmuntrer børnene til at tænke kreativt og finde på ideer og løsninger.</i>	Sprogstrategien bringes f.eks. i spil når du spørger: "Hvordan kan vi bygge en kuglebane, som starter her på bordet og slutter på gulvet?" Vendingen "Hvad tror I, der sker hvis vi..." giver mulighed for at børnenes ideer bringes i spil og afprøves, hvilket også lægger op til en undersøgende tilgang.
Opmuntre til refleksion og logisk tænkning <i>Når du gennem spørgsmål og begrundelser får børnene til at opdage sammenhænge og tænke logisk. Dvs. du hjælper barnet med at forstå hvorfor ting er som de er.</i>	Sprogstrategien er ofte i spil i en undersøgende tilgang. Det kan være at I afprøver, hvad der sker, når I spiller på glas med forskellige mængder vand i. I afprøver betydningen af meget og lidt vand i glassene. I opdager, der er en sammenhæng mellem lyden og mængden af vand. Det kan også være når I laver kuglebaner med et paprør og I sammen opdager, at kuglen kun triller, når der er tilpas hældning på røret.
Frem tænkning og forståelse <i>Når du stiller tænkespørgsmål og forbinder ny læring med noget, børnene allerede kender til eller tidligere har oplevet.</i>	Sprogstrategien kan komme i spil, når du stiller et spørgsmål, der begynder med hv- og det giver barnet en ny forståelse f.eks. "Hvilket overtøj tror I, vi skal have på i dag?" Sprogstrategien kan også komme i spil når I undersøger noget. Det kan f.eks. være I afprøver forskellige jakker en kold vinterdag og sammen finder ud af hvilken jakke der er bedst.
Aktiv deltagelse <i>Når du opmuntrer til og faciliterer børnenes aktive deltagelse i samtaler og aktiviteter, der understøtter børnenes udforskning og læring.</i>	Sprogstrategien kommer i spil, når du sætter dig selv i spil og deltager aktivt – både i forhold til ting du ikke kender svaret på og ting du godt kender svaret på. Et eksempel kunne være, at engagere dig i en undersøgende leg i sandkassen og afprøve om vådt eller tørt sand er bedst til at lave sandkager af.

Sprogstrategi	Eksempel
Stilladsér <i>Når du giver hints, støtte og andre former for hjælp, når barnet sidder med en udfordring.</i>	Sprogstrategien er på spil, når du sprogligt f.eks. hjælper barnet med at få en kugle gennem kuglebanen. Du kan spørge: "Hvad nu hvis vi vipper røret lidt den her vej?" Måske kan du se barnet har valgt en for stor kugle til røret og spørger: "Skal vi afprøve, hvad der sker, hvis vi tager en mindre kugle?"
Fyld forklarende information på <i>Når du giver barnet uddybende og forklarende information som respons på barnets svar eller handling.</i>	Sprogstrategien er f.eks. i spil når et barn rutsjer hurtigt ned af en rutsjebane på en regnvejrsdag. I mødet mellem barn, fart og rutsjebane kan sprogstrategien bringes i spil, når du f.eks. siger "Øj, der var ikke meget gnidningsmodstand på rutsjebanen med den høje fart du havde på". På den måde får barnet uddybende og forklarende information på oplevelsen.
Opmuntre og støt barnets ihærdighed <i>Når du anerkender det enkelte barns individuelle indsats og opmuntre det til at forsætte.</i>	Sprogstrategien kan være i spil, når I sammen afprøver noget, og hvor du opmuntrer barnet til at forsætte, så nysgerrigheden stimuleres i forhold til det I kigger på/leger med. Det kan f.eks. være "Du afprøver virkelig mange ting som en magnet kan tiltrække." Du kan opmuntre barnet til at blive ved at spørge "Hvad nu hvis du..." Det er centralt at du understøtter og anerkender processen og ikke resultatet.
Byg videre på samtalen <i>Når du forlænger samtalen med opfølgende spørgsmål eller opmuntrer børn til at blive ved med at deltage i samtalen.</i>	Sprogstrategien bringer du f.eks. i spil, når du stiller et åbent spørgsmål, som giver fornyet råstof til samtalen. Måske er I ved at smage på forskellige frugter. "Hvilke frugter minder om hinanden i deres smag?" Åbne spørgsmål med hv... er gode til at bygge videre på en samtale .
Opmuntre til refleksion over svar og handlinger <i>Når du får barnet til at reflektere over og forklare sit svar, valg eller handling.</i>	Sprogstrategien bringes i spil når du får barnet til at reflektere over egne svar og handlinger. Det kan f.eks. være når I sammen snakker om hvorfor barnet tror noget. I en situation hvor I f.eks. undersøger, hvad der kan flyde og synke, kan du f.eks. spørge "Hvorfor tror du den røde bold kan flyde?"

Blank lined paper for writing.

